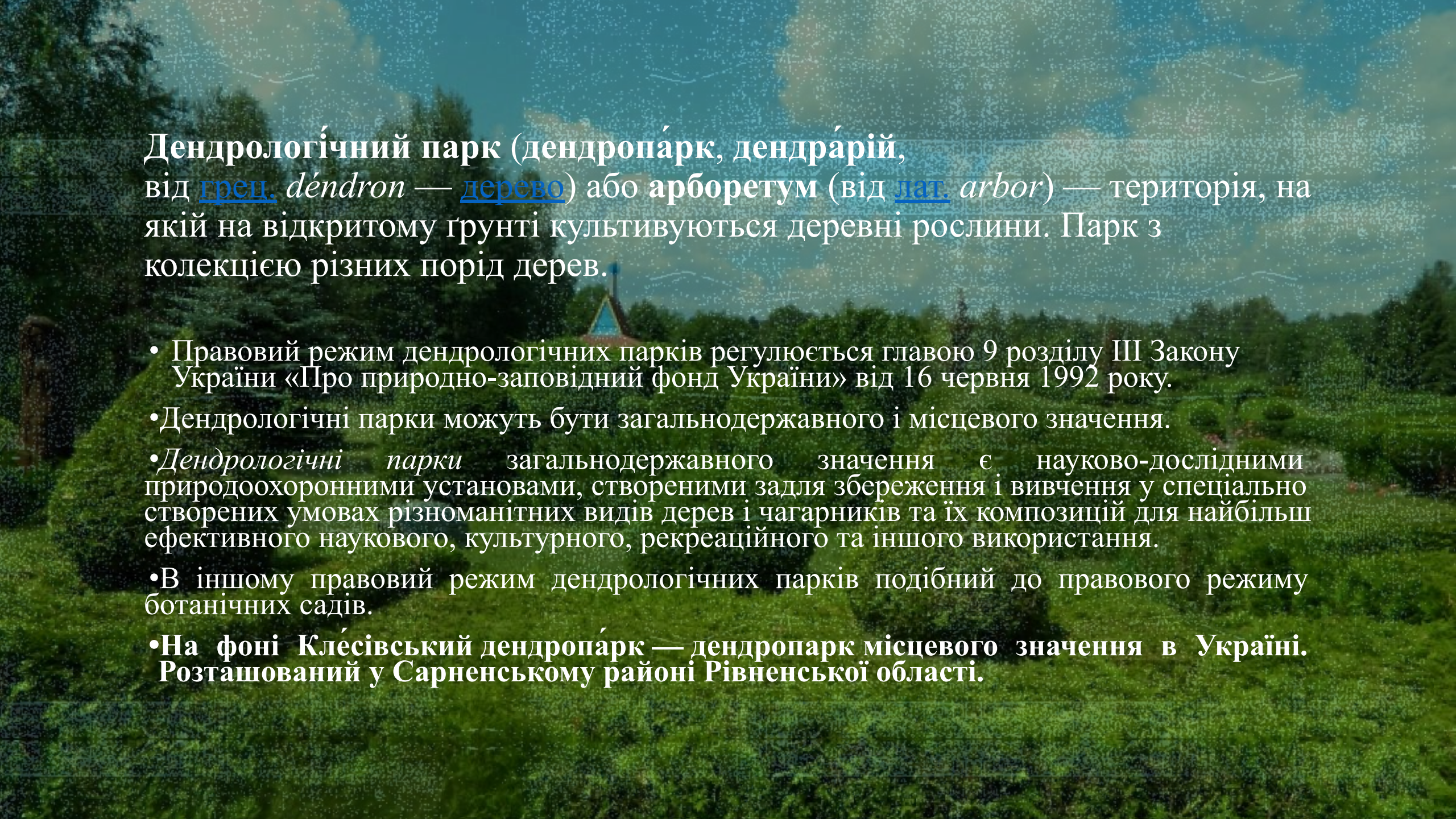

Дендрологічні парки

Державний дендрологічний парк «Олександрія»

Дендрологічний парк (дендропарк, дендрарій, від [грец.](#) *déndron* — [дерево](#)) або арборетум (від [лат.](#) *arbor*) — територія, на якій на відкритому ґрунті культивуються деревні рослини. Парк з колекцією різних порід дерев.

- Правовий режим дендрологічних парків регулюється главою 9 розділу III Закону України «Про природно-заповідний фонд України» від 16 червня 1992 року.
- Дендрологічні парки можуть бути загальнодержавного і місцевого значення.
- Дендрологічні парки загальнодержавного значення є науково-дослідними природоохоронними установами, створеними задля збереження і вивчення у спеціально створених умовах різноманітних видів дерев і чагарників та їх композицій для найбільш ефективного наукового, культурного, рекреаційного та іншого використання.
- В іншому правовий режим дендрологічних парків подібний до правового режиму ботанічних садів.
- На фоні Кле́сівський дендропарк — дендропарк місцевого значення в Україні. Розташований у Сарненському районі Рівненської області.

Державний дендрологічний парк «Тростянець» НАН України

ГЛАВА 9. ДЕНДРОЛОГІЧНІ ПАРКИ

Стаття 33. Статус і завдання дендрологічних парків

- Дендрологічні парки створюються з метою збереження і вивчення у спеціально створених умовах різноманітних видів дерев і чагарників та їх композицій для найбільш ефективного наукового, культурного, рекреаційного та іншого використання.
- Дендрологічні парки загальнодержавного значення є науково-дослідними природоохоронними установами.
- Дендрологічним паркам місцевого значення у встановленому порядку може бути надано статус науково-дослідної установи.
- Земельні ділянки з усіма природними ресурсами вилучаються з господарського використання і надаються дендрологічним паркам у порядку, встановленому цим Законом та іншими актами законодавства України.

Стаття 34. Основні вимоги щодо режиму дендрологічних парків

- На території дендрологічних парків забороняється діяльність, що не пов'язана з виконанням покладених на них завдань і загрожує збереженню дендрологічних колекцій.
- На території дендрологічних парків може бути проведено зонування відповідно до вимог, встановлених для ботанічних садів.
- Проект організації території дендрологічного парку розробляється спеціалізованими науковими та проектними установами і затверджується органом, у підпорядкуванні якого перебуває дендрологічний парк, за погодженням з:
 - Центральним органом виконавчої влади в галузі охорони навколишнього природного середовища - щодо дендрологічних парків загальнодержавного значення;
 - органами центрального органу виконавчої влади в галузі охорони навколишнього природного середовища на місцях, а на території Автономної Республіки Крим - органом виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища - щодо дендрологічних парків місцевого значення

Перелік дендрологічних парків

Загальнодержавного значення

Назва 	Рік створення	Площа (га)	Область
Березнівський дендрологічний парк	1989	30	Рівенська область
Веселі Боковеньки дендрологічний парк	1984	109	Кіровоградська область
Високогірний дендрологічний парк	1983	100	Івано-Франківська область
Гермаківський дендрологічний парк	1983	56	Тернопільська область
Дендрологічний парк Софіївка	1983	152	Черкаська область
Дендропарк БЗ "Асканія - Нова"	1983	210	Херсонська область
Дендропарк Харківського державного аграрного університету	1972	23	Харківська область
Дружба дендрологічний парк	1983	10	Івано-Франківська область
Діброва дендрологічний парк	1983	8	Івано-Франківська область
Оброшинський дендрологічний парк	1983	5	Львівська область
Олександрія дендрологічний парк	1998	297	Київська область
Рудківський дендрологічний парк	1985	59	Львівська область
Сторожинецький дендрологічний парк	1983	18	Чернівецька область
Сумський дендрологічний парк	1987	21	Сумська область
Тростянець дендрологічний парк	1983	204	Чернігівська область
Устимівський дендрологічний парк	1960	9	Полтавська область
Хоростківський дендрологічний парк	1983	18	Тернопільська область
Чернівецький дендрологічний парк	1983	5	Чернівецька область

● Місцевого значення

Назва 	Рік створення	Площа (га)	Область
Бережанський дендрологічний парк	1996	5	Тернопільська область
Білокриницький дендрологічний парк	1968	16	Тернопільська область
Гладковицький дендрологічний парк	1964	4	Житомирська область
Дендрологічний парк	1993	27	Дніпропетровська область
Дендрологічний парк Дружба	2000	52	Харківська область
Дендрологічний парк Еліта	1988	5	Житомирська область
Дендрологічний парк Заліщицький	1996	2	Тернопільська область
Дендрологічний парк Пролісок	1993		Івано-Франківська область
Дендрологічний парк Пілява	1967	7	Житомирська область
Киселівський дендрологічний парк "Гайдейка"	1999	2	Чернівецька область
Козівський дендропарк Лісова пісня	1996	3	Тернопільська область
Малотур'янський дендрологічний парк	1996	6	Івано-Франківська область
Млинки дендрологічний парк	1993	14	Чернівецька область
Настасівський дендрологічний парк	1996	2	Тернопільська область
Суразький дендропарк ім.Дубровинського	1967	5	Тернопільська область
Євпаторійський дендропарк	2000	3	Автономна Республіка Крим

Криворудський дендропарк

МІНІСТЕРСТВО ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ
РЕСУРСІВ УКРАЇНИ

НАКАЗ

від 8 грудня 2016 року N 482

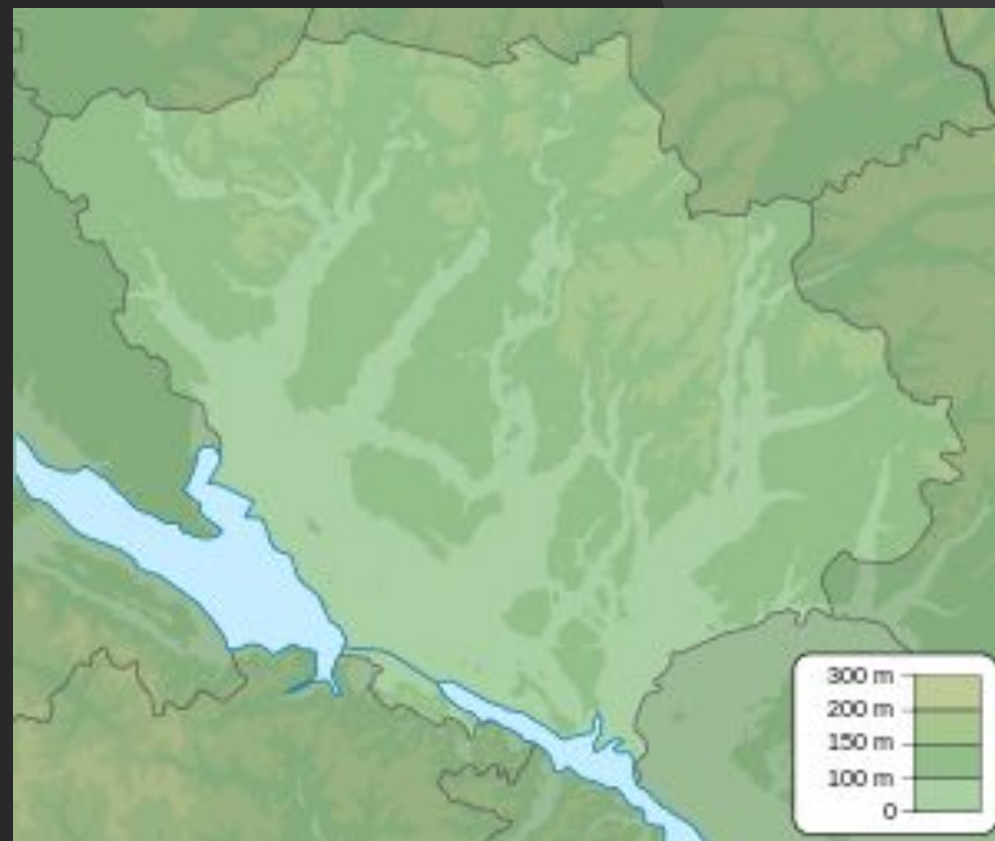
Про затвердження Положення про дендрологічний парк загальнодержавного значення "Криворудський"

Відповідно до статті 5 Закону України "Про природно-заповідний фонд України" та Указу Президента України від 27 липня 2016 року N 312 "Про території та об'єкти природно-заповідного фонду загальнодержавного значення" наказую:

1. Затвердити Положення про дендрологічний парк загальнодержавного значення "Криворудський", що додається.
2. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра - керівника апарату Вакараша В. М.

Міністр

О. Семерак

ПОЛОЖЕННЯ ПРО ДЕНДРОЛОГІЧНИЙ ПАРК ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНОГО ЗНАЧЕННЯ "КРИВОРУДСЬКИЙ"

- 1.1. Дендрологічний парк загальнодержавного значення "Криворудський" (далі - Дендропарк) створено Указом Президента України від 27.07.2016 N 312 "Про території та об'єкти природно-заповідного фонду загальнодержавного значення".
- 1.7. Земельні ділянки з усіма природними ресурсами вилучаються із господарського використання і надаються Дендропарку у порядку, встановленому законодавством.
- 1.8. Право Дендропарку на постійне користування земельними ділянками, оформлюється відповідно до Закону України "Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень".
- 2.2. Основними завданнями Дендропарку є:
 - охорона, збереження, відтворення, збагачення та вивчення колекції дендрофлори, що має особливу природоохоронну, наукову, естетичну, рекреаційну, культурну та іншу цінність;
 - проведення наукових досліджень і спостережень на території Дендропарку;
 - підтримання загального екологічного балансу в регіоні;
 - проведення еколого-освітньої, наукової роботи;
 - поширення екологічних знань тощо.
- 3.3. Спеціальне використання природних ресурсів у межах території Дендропарку здійснюється на підставі дозволів, виданих уповноваженими на те органами у сфері охорони навколишнього природного середовища у межах лімітів, установлених Мінприроди.
- 3.4. Дендропарк охороняється Землекористувачем і утримується на його кошти.
- 3.5. Забезпечення режиму території земельних ділянок у межах Дендропарку здійснюється Землекористувачем.
- 3.6. На Землекористувача у межах Дендропарку оформляється охоронне зобов'язання щодо додержання встановленого режиму території.

ОПИС Дендропарку імені В.В. Докучаєва

Географічне положення дендропарку

- Дендропарк є частиною зеленої зони навчального містечка ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. Його площа становить 23,2 га. Розташований на північному сході навчального містечка. На півночі парк межує з ланами дослідного поля, на північному сході – з дачним і на сході – з гаражним кооперативами, на півдні – з житловим масивом, вздовж західної межі проходить дорога, що веде до с.м.т. Рогань, а через дорогу пролягає Парк ветеранів.

Ґрунтово-кліматичні умови зони дендропарку

- За ґрунтово-кліматичними умовами це південна частина Лівобережного Лісостепу. Тип лісорослинних умов – свіжий груд. Ґрунти – типові середньозміті чорноземи, які підстиляються лесоподібними суглинками на товстому шарі пісків полтавського ярусу. Клімат континентальний з нестійким зволоженням. Середньорічна температура повітря $+6,5^{\circ}\text{C}$ з коливанням від $+38$ до -35°C . Безморозний період становить 113 – 200 днів. Середньорічна сума опадів становить 520 мм з коливанням від 330 до 740 мм. Бездощовий період може тривати від 10 до 52 днів. Термін з відносною вологістю повітря нижче 30% може становити 24 та більше діб. В ці дні можливі сухості та засухи.

Історія дендропарку

Дендропарк ХНАУ було створено за ініціативою викладачів кафедри агролісомеліорації та лісівництва і її завідувача Остапенка Бориса Федоровича (1922-2006).

- Активне будівництво дендропарку (1972-1992 рр.) припадає на час розбудови на південно-східній околиці м. Харкова нової навчальної бази Харківського сільськогосподарського інституту (згодом університету). За генпланом забудови під зелені насадження відводилися незручні схили балок та позасівозмінні малопродуктивні землі навчального господарства "Комуніст", на території якого і будувався навчальний комплекс з гуртожитками, житловим масивом, іншою інфраструктурою.
- До початку створення дендропарку на відведеній території не було ніякої деревної рослинності, крім дубових лісосмуг по північній і східній межі та ряду дерев клена ясенелистого уздовж південної межі.
- Проектне рішення дендропарку було виконано групою озеленення при кафедрі дендрології та деревинознавства Львівського лісотехнічного інституту під керівництвом Жирнова А.Д., розробка дендроплану – на кафедрі агролісомеліорації та лісівництва Харківського СГІ (Остапенко Б.Ф., Ситнік І.Й., Ганаєва А.Д.). Проект ніким не затверджувався, і кошти на нього не виділялися. Дендропарк створювали на громадських засадах студенти, співробітники та викладачі інституту під керівництвом працівників кафедри агролісомеліорації та лісівництва (Ситнік І.Й., Святенко Л.М.). Закупівля садивного матеріалу та його доставка здійснювалися за рахунок коштів госпдогвірних та держбюджетних наукових тем.
- Перше садіння відбулося навесні 1972 р. Було створено головну алею (Алея вчених), яка є композиційною віссю дендропарку. Вона являє собою дві проїжджі смуги завширшки 4 м кожна, між якими є партерна смуга з дев'яти партерів 5,25 м з розривами 10 м. В кінці кожного партеру висаджено конвертом по п'ять голубих ялин (*Picea pungens* Engelm), привезених з Кисловодського розсадника, по боках алеї – саджанці модрина японської (*Larix leptolepis* Gord).
- Восени того ж року був побудований перший водогін довжиною 440 м уздовж головної алеї, а навесні 1973 р. було розпочато масове садіння живих саджанців, які завозилися зі Львова, Києва, Тростянця Чернігівської області, з лісостепової дослідної станції Липецької області, зі Ставрополя, з багатьох розсадників системи лісового та зеленого господарства Харківської, Сумської, Луганської областей.
- Одночасно дендропарк став одержувати з різних ботанічних садів Радянського Союзу насіння за делектусами і почалося вирощування з них сіянців і саджанців для поповнення колекції. З 1976 до 1992 рр. збільшення відбувалося виключно саджанцями, вирощеними у власному інтродукційному розсаднику.
- У листопаді 1973 р. велика рада інституту визначила навчальну, наукову та пізнавальну функції дендропарку.
- У травні 1979 р. дендропарк було прийнято до складу ради ботанічних і дендрологічних садів України і Молдавії. У 1985 р. Міністерство сільського господарства СРСР визнало його існування та затвердило посаду директора.
- У лютому 1991 р. Рада Міністрів УРСР надала дендропарку статус Державної заповідної території.

Сьогодні дендропарку

У дендрологічному парку сьогодні зростає близько 900 видів, відмін, форм та сортів деревних рослини, що представляють флористичні зони: європейську, кримсько-кавказьку, середньоазіатську, китайську, далекосхідну, японську та північноамериканську.

- Дендропарк – „перлина” Харківщини. Тут є алеї ялівцю колоноподібного, ялини блакитної, модрина.
- У дендропарку є рідкісні та унікальні рослини, наприклад карельська береза, а також дерева гінкго дволопатевого. Довго вважалось, що ця рослина вимерла. Її віднайшли високо в горах Китаю, і сьогодні вона відновлена в ботанічних садах, у тому числі і в дендропарку.
- З поновленням у 1998 р. факультету лісового господарства роль дендропарку значно зросла. Сьогодні він є навчальною базою майбутніх лісівників.

Співробітники Дендрологічного парку

- **Сєвідов Володимир Петрович**
 - директор
- **Щуковська Ольга Львівна**
 - старший лаборант
- **Кобзєва Тетяна Миколаївна**
 - лаборант
- **Серебрян Григорій Антонович**
 - учбовий майстер

Приклади дендрологічних парків:

1. Софіївка Місто Умань Черкаської області. Площа — 179,2 га.
2. Олександрія Місто Біла Церква Київської області. Займає площу понад 290 га
3. Тростянець Пам'ятка садово-паркової архітектури середини XIX століття, створена завдяки зусиллям і коштом Івана Михайловича Скоропадського. Розташований в однойменному селищі Ічнянського району Чернігівської області. Займає площу 350 га.
4. Чернівецький Місто Чернівці. Територія парку приблизно 4,8 га.
5. Сторожинецький Місто Сторожинці Чернівецької області. Займає площу 17, 5 га.
6. Березнівський Місто Березне Рівенської області. Територія – близько 30 га.
7. Полтавський Місто Полтава. Розташований на території 124,5 га.
8. Клесівський СМТ Клесів Рівенської області. Територія – 3 га.
9. Дендропарк імені В.В. Докучаєва
- 10.. Краснокутський

Краснокутський дендропарк

• *Село Основинці Харківської області. Займає площу 13,6 га.*

• Він – один із найстаріших в Україні, адже заснований більше як 200 років тому Іваном Каразіним.

• Тут росте більше як 300 видів рідкісних рослин. І близько 30 представників фауни. Для майбутнього дендропарку рослини привозили спеціально із Японії, Китаю, Америки, Канади, Бразилії та інших країн. Зараз у Краснокутському дендропарку ростуть і реліктові рослини, наприклад, гінкго дволопастне, так зване дерево щастя.

• Численні озера з настільки прозорою водою, що видно, як плавають риби.

• Особливий парк тим, що тут є старовинні монаші печери і підземні ходи.

• А ще дендропарк може похвалитися чотирма джерелами-криницями з цілющою лікувальною водою. І унікальним «Музеєм яблук», що діє на території.

Полтавський дендропарк

- ВСЕ

